840/10

Den 29. marts 2010 blev i sag nr. 76.419:

xxxxxxx xxxx
xxxxxxxxxxxxx xx xxxx xxxx
xxxx xxxxxx

mod

Lærerstandens
Brandforsikring G/S
Farvergade 17
1463 København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har husforsikring i Lærerstandens Brandforsikring G/S, klager over selskabets erstatningsopgørelse i forbindelse med en kloakskade opdaget under renovering af den forsikrede ejendom.

Selskabet har udbetalt skønsmæssig erstatning for de udskiftede kloakrør under henvisning til, at besigtigelse ikke var mulig, da forholdet var udbedret, samt at udskiftningen til dels kan begrundes med almindelig vedligeholdelse/forebyggelse, hvilket ikke er omfattet af forsikringen. Desuden har selskabet henvist til, at klageren, inden skaden blev konstateret, havde planlagt renovering.

Klageren anmeldte den 18/10 2007 til selskabet, at hun under renovering havde konstateret brud på rør i gulvet. Af taksators telefonnotat af 23/10 2007 fremgår:

> "Ringet om af mdl. renovering af baggang - gulv skulle hugges op fordi mdl. ville have gulvvarme - herved fandt smeden et vandrør - var med hul - altså 2 steder - vvs-install. har ikke oplyst pris på rep. af disse 2 huller.
>
> I badeværelse har medl. valgt at lægge ny gulvvarmeslange - ophugn. her var planlagt af mdl. - her fandt vvs-install. at vandrør var dårlige.
>
> Mdl. prøver at forklare - videre om at ulovlig samling i jord gav anledning til at vvs-install. skulle grave op udv.

> Aftalt med fru mdl. hun lader smeden ringe tilbage til mig."

Ved skrivelse af 19/6 2008 fremsendte klageren regninger på i alt 75.611 kr. for udført rør- og kloakarbejde til selskabet. Af klagerens skrivelse fremgår:

> "I forbindelse med renovering af baggang og badeværelse blev der konstateret utætte vandrør og kloak.
>
> I baggangen skulle vi lægge gulvvarme og på badeværelset, hvor der allerede var gulvvarme, skulle vi fjerne et siddebadekar.
>
> Da vi fjernede det gamle gulv i baggangen konstaterede vi at et vandrør var utæt. Vi kontaktede smeden, som skulle lægge gulvvarmen ind, og smeden sagde at rørene skulle udskiftes. Han anbefalede at vi i forbindelse med udgravning til isolering af gulvvarme i baggangen kontrollerede at kloakrørene var tætte. Det viste sig, at der var brud i en samling i baggangen.
>
> Smeden sagde, at der var sandsynlighed for, at det var galt i badeværelset også, og rådede os til at kontrollere.
>
> Det viste sig, at der også på badeværelset var utætte vandrør, og at kloakrørene havde brud.
>
> Vi har selv stået for al udgravning og tildækning, samt isolering og klargøring til gulvvarme.
> En kloakmester har lagt nye kloakrør, smeden har lavet gulvvarme og mureren har lagt gulv og fliser.
>
> Vi har gemt vandrørene, men ikke kloakrørene.
>
> Vores forsikring omfatter skjulte rør, og vi regner med, at det ikke gør en forskel at skaderne er konstateret i forbindelse med renovering. De ville jo have vist sig før eller siden, og det gav god mening at kontrollere kloakeringen, når vi alligevel havde gravet op."

På baggrund af de fremsendte regninger kontaktede selskabets taksator vvs-installatøren. I taksators notat af 24/6 2007 hedder det:

> "Ringet - til vvs-install. han fortæller at rep. pris aldrig er regnet.
> Han blev tilkaldt til mdl.'s hus idet de ville renovere hele historien - både bad og bryggers gulv skille hugges op. Altså som tidl. beskrevet en planlagt renovering uden udskiftn. af vand - dog korrigering af varme med ny gulvvarme. Vvs-install. oplyser at der var planlagt omlægning kloak i badeværelsesgulv idet bruser m.m. skulle flyttes. Toiletkumme samme sted.
> Umiddelbart ses det at mdl. mener vi skal betale alle fakt. - iflg. renovering igangsat af mdl. og renovering omfattes ikke."

Taksatoren anerkendte ved e-mail af 2/9 2008 at dække reparation af 2 brud på vandrør og 2 brud på kloakrør til en anslået pris af i alt 10.000 kr. med henvisning til, at dette var at anse som ekstraomkostninger i forlængelse af den af klageren igangsatte renovering.

Hvorimod den øvrige udskiftning af alle ledninger må anses som forebyggende arbejder, hvilket ikke er dækket af forsikringen.

Klageren var uenig i afgørelsen og har ved skrivelse af 9/9 2008 klaget til taksatoren med følgende begrundelse:

> "Uanset at vi er i gang med at renovere eller ej, så er der stadig tale om skjult rørskade - rørene var beskadigede og derfor dækket af forsikringen.
>
> I baggangen skulle vi have gulvet op, da vi havde valgt at lægge gulvvarme ind. I badeværelset skulle vi ikke gøre noget ved gulvet, da der allerede var gulvvarme.
>
> Mht. kloakken, så sagde kloakmesteren, at man ikke kunne reparere, fordi rørene var for gamle. Der er derfor tale om ekstra omkostninger, som ikke havde noget med forebyggelse at gøre:
>
> | | |
> |---|---|
> | regning 1 | 16.211 kr. |
> | regning 2 | 3.453 kr. |
>
> Derudover var vandrørene utætte i samlinger og meget skadede og der er derfor tale om udskiftning af skadede rør, og ikke forebyggende arbejde, da reparation af rørene ikke var muligt.
>
> Som før nævnt har vi stadig vandrørene og kan påvise hvor skadede, de var.
>
> Da det ikke var planen at gøre noget ved gulvet i badeværelset er udgifterne til at få gulvet op, lægge ny gulvvarme, støbe gulv og lægge fliser også en ekstraudgift pga. skjult rørskade i kloak og vandrør.
>
> Smedens regning på vandrør og gulvvarme lyder på 34.442 kr. og inkluderer gulvvarme i baggangen. Vi vurderer at ekstraudgift til smeden andrager 25.000 kr.
>
> Mureren har ekstra støbt gulv i badeværelse og lagt fliser. Badeværelset er cirka 1/3 af det samlede areal, og vi vurderer derfor, at ekstraudgiften til mureren beløber sig til 10.000 kr.
> …
>
Samlede ekstraudgifter:	
Kloakmester	16.211 kr.
	3.453 kr.
Smed	25.000 kr.
Murer	10.000 kr.
I alt	54.664 kr."

Klageren indbragte herefter sagen for Ankenævnet for Forsikring. Af klageskemaet dateret 24/6 2009 fremgår:

> "Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …
>
> Vi anmelder skade i oktober måned 2007, hvor vi i forbindelse med etablering af gulvvarme i baggangen opdager, at vandtilførslen til badeværelset er utæt. Vores hus er gammelt og smeden foreslår, at vi kontrollerer kloakrørene, som løber i baggangen, nu hvor vi har gravet op i forvejen.

Det viser sig, at kloakledningen har brud, og smeden siger, vi skal have hele kloakledningen skiftet. Det betyder, at vi skal grave op i badeværelset og fjerne eksisterende gulvvarme for at forny kloakledningen.
I badeværelset skulle vi oprindeligt kun have fjernet et badekar og lavet brusekabine, hvor badekarret var.
FORDI vi skulle have det hele gravet op, fik vi mulighed for at flytte rundt på toilet og bruser, men det var ikke planlagt.

Udskiftning af kloak, fornyelse af gulvvarme i badeværelse og udskiftning af vandtilførsel var IKKE planlagt.

Vi kontaktede smeden på foranledning af taksator P.K. og bad smeden ringe til taksatoren. Smeden ringer imidlertid ikke, men det er vi uvidende om. Taksator kontakter selv smeden 24-6-08, altså 9 måneder efter at smeden konstaterer brud på vandrør og længe efter at vi havde benyttet os af muligheden for at lave om. Vi har inddraget en del af baggangen til badeværelse og det ville ikke have været muligt, hvis ikke kloakrørene skulle skiftes.

Vi vil ikke straffes for at smeden ikke ringer som anmodet og heller ikke straffes for at smeden glemmer den oprindelige opgave.

Vi vil gerne gøre opmærksom på, at vi kun søger erstatning for dækkede skader (utætheder i rør og kloak) fundet under ombygning. LB skriver selv, at det er selskabets praksis at dække aktuelle skader, der findes under ombygning, hvis disse ikke var planlagt udskiftet.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
Dækning af ekstraudgifter."

Selskabet har ved skrivelse af 7/8 2009 over for nævnet fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

"Af forsikringsvilkårenes (bilag …) punkt 11.10, 3. punktum, fremgår det, at: 'Udbedring af skade ... må kun finde sted efter aftale med selskabet. Undladelse af at efterkomme ovennævnte forskrifter kan få betydning for skadens bedømmelse og erstatningens størrelse'. Da det ikke var muligt, at foretage en besigtigelse af de anmeldte forhold, da udbedring var foretaget, da de beskadigede rørdele ikke er gemt/opbevaret, og da de involverede reparatører ikke kunne bidrage med yderligere, kunne vi alene foretage en skønsmæssig vurdering af den del af anmeldelsen, som vedrørte den udskiftede kloak.

Kloaksystemet var formentlig fra 1918, hvor ejendommen blev opført.
Det forhold, at kloakken var af ældre dato og kloakmester/smed anbefalede en udskiftning af kloaksystemet, da kloakrør allerede var blotlagt/gravet op var ganske naturligt. Forsikringsmæssigt betragtes en sådan udskiftning/renovering imidlertid som almindelig vedligeholdelse/forebyggelse hvilket ikke er omfattet af forsikringen, jf. forsikringsvilkårenes dækningsskema punkt 4.5 Skjult rør, 2. rubrik (bilag …) .

Regning fra K. faktura nr. … bekræfter, at der var foretaget fuldstændig omlægning af kloaksystem, ex. post 125 spulebrønd (uden for hus) og post nr. 87, 88, 89 komplet gulvafløb (bilag …). Regning fra S. Smedie, faktura …, omtaler derimod reparation af kloak (bilag …).

Vedrørende den resterende del af det rejste krav, skal vi henvise til det forsikringsretlige princip om, at sikrede alene har krav på erstatning/godtgørelse i det omfang der er lidt et

egentligt tab, hvilket bl.a. medfører, at såfremt sikrede allerede forud for en forsikringsbegivenhed var påbegyndt modernisering/renovering af et givent forhold, kan der ikke fremsættes krav for udgifter, som allerede var inkluderet og dermed indkalkuleret i moderniseringen/renoveringen.

På baggrund af foranstående anerkendte taksator herefter følgende reparationsudgifter: 2 brud på vandrør (6 mandetimer samt materialer) samt 2 brud på kloakrør (formodet cementrør (ø 110) 2 mand a 5 timer samt materialer), i alt kr. 12.500,00. Ved revurdering (på baggrund af henvendelse fra medlemmet) forhøjer vores chefkonsulent reparationsbeløbet til i alt kr. 15.000,00 grundet formodet ekstra murerarbejde ved rør i væg.

Vedrørende den manglende reaktion fra smedens side, er dette et mellemværende mellem medlemmet og smeden. Vi må påpege, at medlemmet ikke på noget tidspunkt har modtaget et dækningstilsagn eller anden reaktion fra os, som kunne indikere, at der var tale om en dækningsberettigende skade. Medlemmet kan derfor ikke have haft indtryk af eller på anden måde have haft berettiget forventning om, at der var tale om dækningsberettigende forhold.

På det foreliggende grundlag må vi derfor fastholde vores tidligere afgørelse, og medlemmet er derfor ikke berettiget til en erstatning ud over det allerede tilbudte."

Heroverfor har klageren ved skrivelse af 23/8 2009 til nævnet bl.a. anført:

"Bilag … er taksators notater fra min telefonsamtale med ham, og jeg kan se ud fra LB's brev 070809 til jer se 2 fejl.
Fejl 1 er at der ikke var planlagt udskiftning af gulvvarme i badeværelset. Som skrevet til LB skulle vi blot, da vi startede, have udskiftet et badekar med en brusekabine.
Fejl 2 er taksators forståelse af min forklaring, hvor jeg videregiver smedens ord. Smeden sagde, at det var nødvendigt, at udskifte hele vandtilførslen, da det ikke er lovligt, at lave samlinger i jorden. Dette ville betyde, at vi var nødt til at få gulvet op i badeværelset, da det var vandtilførslen til badeværelset, som løber gennem baggangen, der var utæt.
Vi var ikke vidende om, at smeden ikke havde taget kontakt til taksator.
…
Taksators samtale med smeden 240608 er forkert og jeg tillægger fejlen, at smeden ikke er påbegyndt sit arbejde, da han ser de utætte vandrør. Vi havde nemlig selv stået for udgravningen i baggangen. På den måde kan smeden tage fejl i hvilket arbejde, han oprindeligt var bestilt til. (Han var heller ikke oprindeligt bestilt til at lave kloak). Desuden er der aldrig udfærdiget en skriftlig aftale med smeden, og taksator taler med smeden 9 måneder efter, at vi har hyret ham til at lave gulvvarme i baggangen.

Forsikringsvilkårene foreskriver, at skaden skal besigtiges af en taksator. Den del har vi ikke opfyldt. Smeden som fagperson konstaterede rørskaden.
Det er ikke korrekt, at de beskadigede rørdele ikke er gemt. Vi skrev i vores brev 190608, at vi havde gemt vandrørene, men ikke kloakrørene.

Kloaksystemets alder kender vi ikke, men vores hus er en gammel stationsbygning og blev frem til 1938 brugt som sådan. Kloakeringen er nyere end 1938.
Kloakrørene var absolut ikke blotlagte. Smeden foreslog, at vi i baggangen, hvor vi havde gravet fri til gulvvarme, prøvede at grave ned til kloakken for at sikre os, at rorene var ok. Det viste sig, at der var brud, og derfor undersøgte vi også rørene på badeværelset. Godt det samme for på badeværelse var rørene meget ringe og utætte. Kloakeringen var som skrevet ikke en del af vores planlagte renovation. Hvis vi ikke havde fornyet alle rørene, men

blot udbedret skader, så ville vi have kunnet anmelde skade på et senere tidspunkt med store udgifter til følge, da der så ville være opbrud af 2 gulve incl. gulvvarme.

Vi sendte en kopi af regninger fra murer, smed og kloakmester. På baggrund af regninger på et beløb af 75.611 kr. tilbyder LB i første omgang en dækning på 10.000 kr. (se venligt vedlagt email fra taksator). Sidenhen hæves dækningen til 15.000 kr.

Vi er uenige i ansættelsen af dækningen og sender 090908 et nyt brev til LB med vores forslag til dækning.
Det skal bemærkes, at der er udgifter vi har sparet i og med, at vi selv har stået for udgravning, bortkørsel af jord, pålægning af sand mm.

Vi er ganske enige i, at smedens manglende reaktion ikke er LB's problem. Da LB imidlertid anerkender skaden 020908 og kommer med forslag til dækning, så er der tale om dækningsberettigede forhold. At dækningstilsagnet først kom pr. mail 020908 er for os ligegyldigt."

Hertil er selskabet ved skrivelse af 11/9 2009 til nævnet fremkommet med følgende bemærkninger:

"Vi noterer os, at medlemmet ikke er enig i taksators telefonnotat af 23. oktober 2007 (bilag …) vedrørende anmeldelsens omfang. Henset til, at oplysningerne fremkommer i umiddelbart forlængelse af skadens konstatering/anmeldelsen og notatet er i overensstemmelse med VVS-installatørens oplysninger af 24. juni 2008 (bilag …), dvs. 8 måneder senere, må vi - på det foreliggende grundlag - fastholde indholdet.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt kloakrørene var blotlagte, eller om disse blev gravet fri for at 'sikre sig, at rørene var ok', er dette i sig selv uden betydning. Det afgørende er derimod, at der ikke er forsikringsmæssig dækning for udskiftning af kloakrør, som foretages med henblik på forebyggelse af skade eller almindelig vedligeholdelse, jf. forsikringsvilkårene. Da vi ikke har haft mulighed for at besigtige kloakrørene, er vi afskåret fra at konstatere, hvorvidt der faktisk er tale om en dækningsberettigende skade. I overensstemmelse med praksis har vi derfor foretaget en skønsmæssig behandling af anmeldelsen på det foreliggende grundlag, jf. vort tidligere indlæg.

Til forholdet vedrørende lovlighed af samlinger i jord, skal vi bemærke, at i det omfang de indstøbte rør har været lovlige ved opførelsen, er det fuldt ud lovligt at foretage reparation af disse. Der er således ikke krav om omlægning eller lign. ved reparation.

Afslutningsvis skal vi understrege, at taksators mail af 2. september 2008 til medlemmet ikke kan tolkes som et fuldstændigt dækningstilsagn i relation til anmeldelsen, men alene er et tilsagn om dækning af de i mailen anførte udgifter."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**4.5 SKJULTE RØR**
…
☐ **UNDTAGET**
…
Udgifter til forebyggelse.
…

11 Hvis skaden sker
11.10 Sikredes pligter
…
Enhver skade skal hurtigst muligt anmeldes til selskabet. … Udbedring af skade, nedrivning eller fjernelse af det beskadigede, må kun finde sted efter aftale med selskabets. Undladelse af at efterkomme ovennævnte forskrifter kan få betydning for skaden bedømmelse og erstatningens størrelse."

Nævnet udtaler:
Indledningsvis bemærker nævnet, at en forsikringstager, der vil gøre et krav gældende mod sit forsikringsselskab, har bevisbyrden for, at der foreligger en dækningsberettigende skade.

Nævnet finder ved afgørelsen at måtte lægge til grund, at klageren havde besluttet at foretage en renovering af baggangen og badeværelset, inden rørskaden i gulvet blev konstateret. Udgifter, som klageren skulle afholde i forbindelse hermed, kan - trods den i forbindelse med renoveringen konstaterede rørskade - ikke kræves betalt af selskabet.

Nævnet er endvidere enig med selskabet i, at en anbefalet udskiftning af kloaksystemet er at anse som vedligeholdelse/forebyggelse, hvilket ikke er omfattet af forsikringen.

Det er efter nævnets opfattelse ikke muligt at afgøre, hvilke udgifter der alene kan henføres til dækningsberettigende skader og nævnet finder, at klageren må bære risikoen for, at det ikke løbende er aftalt, hvad selskabet skal dække af omkostningerne. Nævnet finder derfor ikke anledning til at kritisere, at selskabet har fastsat erstatningen skønsmæssigt til 15.000 kr.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen
formand